

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง Coronavirus 2019 and foreign workers fleeing the city

วีระ จุฑาคุปต์ และ บุญเดือน ทรัพย์เพชร

Weera Juthakupt And Boontan Sapphet

หน่วยวิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดทานา จังหวัดตาก

weeralaw@hotmail.com

บทคัดย่อ

จากการประเทศไทย มีความเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้มีการหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน จากประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา โดยเฉพาะพื้นที่ตามแนวชายแดน มีการเข้า-ออก แรงงานต่างด้าวจำนวนมาก อีกทั้งสถานประกอบการได้ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมตามแนวชายแดนเพื่อหวังผลกำไรและให้ได้ใช้แรงงานราคาถูก นอกจากนี้งานหนักบางประเภทแรงงานไทยไม่นิยมทำ เช่นงานแบกหาม งานในภาคเกษตร งานกิจการประมงทะเล ปรากฏการณ์เหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น กระทบต่อความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน สุขภาพอนามัยของแรงงานต่างด้าวที่มาพร้อมกับโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คำสำคัญ : ไวรัสโคโรนา 2019, โควิด 19, แรงงานต่างด้าว

Article

From Thailand Economic growth As a result, there has been an influx of migrants from neighboring countries. Saeed from Myanmar And Cambodia, especially the area along the border. There is an in and out. In addition, the establishment has set up industrial plants along the border for profit and provides cheap labor. In addition, some types of hard work of Thai workers are not popular, such as carry-on jobs in the agricultural sector, sea fishing operations, these phenomena cause various consequences, such as the impact on peace. Security, security, property life. Health of migrantworkers with corona virus disease 2019.

Keywords : Coronavirus 2019, COVID – 19, Foreign workers

บทนำ

เมื่อปลายปี 2562 มีการระบาดมีการระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (COVID-19) (Coronavirus Disease 2019) จากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้ามายังประเทศไทยและมีการแพร่หลาย

ไปทั่วโลกและเป็นโรคระบาดที่ร้ายแรงที่สุด มีผลกระทบอย่างรุนแรงทั้งเศรษฐกิจและสังคม และที่สำคัญที่สุดก็คือ แรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้ามาทำงานในประเทศไทยและได้แพร่โรคร้ายนี้

การเข้าเมืองเพื่อทำงานตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง, 2522, มาตรา 11) ได้บังคับใช้มานานเป็นกฎหมายหลักในการ ควบคุมการเดินทางเข้าออกของคนต่างด้าว โดยให้คนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้าออกราชอาณาจักรจะต้องเดิน ทางเข้าออกตามช่องทาง ด้านตรวจคนเข้าเมืองหรือท้องที่ตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีได้ประกาศในราช กิจจานุเบกษา ตามมาตรา 11 และการเข้ามาในราชอาณาจักร ก็เพื่อการท่องเที่ยว การทำงาน การลงทุน ตามที่ กำหนดไว้ในมาตรา 34 จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวและ การลงทุน ทำให้คนต่างด้าวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากยิ่งขึ้น มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานทุก ภาคส่วน ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานไร้ฝีมือภายในประเทศเกิดคลาดแคลนขึ้น ทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานทดแทนแรงงานไทย

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็น ภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ทำให้มีผลกระทบต่อตลาดแรงงานของประเทศไทยเนื่องจากตลาดแรงงาน ของไทยมีไม่เพียงพอ ในสภาวะที่ประเทศไทยขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือแรงงานต่างด้าวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการ แก้ปัญหา ในการใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ทำให้เกิดปัญหาการหลบหนีเข้า เมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งแรงงานต่างด้าวมักจะมาตากประเทศเพื่อนบ้าน 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา ทำให้เกิดปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคงและสุขอนามัยในกรณีที่มีโรคระบาด ร้ายแรงและแม้ว่ารัฐบาลไทยพยายามแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยมีการออกมติคณะรัฐมนตรีผ่อนผันให้คนงาน ต่างด้าวสามสัญชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทำงานได้ในระหว่างรอการผลักดัน ในงานบางประเภทเช่น ประมง งานกรรมกรก่อสร้างและงานกรีดยางพารา เนื่องจากคนไทยไม่นิยมทำเพราะเป็นงานที่หนักสกปรกและรายได้น้อย ทั้งนี้เพื่อมิให้กิจการบางอย่างหยุดชะงักไป

สถานการณ์แรงงานต่างด้าว

สถานการณ์แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสามสัญชาติคือ พม่า ลาว และกัมพูชา ในปัจจุบัน เท่าที่จด ทะเบียนและได้รับอนุญาตทำงานมีอยู่จำนวน 1,668,576 คน (กรมการจัดหางาน, 2560 หน้า 7) และที่ยังไม่ได้จด ทะเบียนยังคงมีอยู่จำนวนไม่น้อย ทั่วประเทศ ประเมินว่ามีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองรวมกันทั้งที่จดทะเบียน และไม่จดทะเบียนประมาณสามล้านห้าแสนคน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็น ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ซึ่งรัฐบาลไทยไม่สามารถหามาตรการที่เหมาะสมมาใช้ในการแก้ปัญหา แรงงานต่างด้าวอย่างมีระบบ และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์แรงงานในปัจจุบัน เพราะปัญหาเรื่องแรงงาน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย การเข้าเมืองและการพักอาศัยอยู่ของคนต่างด้าวนั้น ขึ้นอยู่กับอำนาจอธิปไตยของรัฐเจ้าของดินแดน รัฐเจ้าของดินแดนมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ในการอนุญาตให้คนต่างด้าว เข้ามาในราชอาณาจักร และมีอำนาจที่จะตรากฎหมายควบคุมการเข้าเมืองได้อย่างเต็มที่ การเข้าเมืองของคนต่าง ด้าวจึงเป็นไปตามกำหนดว่าด้วยคนเข้าเมืองของรัฐนั้น ซึ่งเป็นกฎหมายภายในมิใช่กฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่ง

หลักการข้อนี้ได้รับการยืนยันโดยศาลของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษว่า การอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรนั้นเป็นอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน (ชิตชนก สารเย็น, ร.ต.อ., 2547, หน้า 5) ปัญหาใหญ่ของประเทศไทยในปัจจุบัน คือปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพยายามแก้ไขโดยใช้มาตรการและวิธีการต่างๆ เพื่อมิให้ปัญหาดังกล่าวขยายวงกว้างขึ้น ซึ่งจะเกิดผลกระทบทางสังคมและความมั่นคงตามมา จึงจำเป็นต้องศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว เพื่อหาข้อบกพร่อง เพื่อที่จะได้นำมาใช้เสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองต่อไป

ผู้เขียนเสนอการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา) การจัดระบบมี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การจัดทำทะเบียนราษฎรสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ทั้งนี้เพื่อให้ทราบจำนวนคนต่างด้าวดังกล่าวที่หลบหนีเข้าเมืองในราชอาณาจักร

2. การจดทะเบียนนายจ้างและแจ้งความต้องการแรงงานต่างด้าว คนต่างด้าวที่มาขึ้นทะเบียนไว้แล้วเมื่อประสงค์จะทำงาน จะต้องทำงานกับนายจ้างที่ได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว นายจ้างที่จะได้รับอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวคือ เจ้าบ้านบุคคลทั่วไป เจ้าของสถานประกอบการ ที่มาขอแจ้งความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน

3. การตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว คนต่างด้าวที่ได้ขึ้นทะเบียนคนต่างด้าว จะต้องไปตรวจสุขภาพ ณ สถานพยาบาลที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ก่อนไปยื่นขออนุญาตทำงาน

4. การขออนุญาตทำงาน เมื่อผ่านการตรวจสอบสุขภาพแล้ว นายจ้างที่ได้รับหนังสือแจ้งผลให้จ้างคนต่างด้าวหรือไปโควตา พาคนต่างด้าวที่มีบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือแบบ ทร 38/1 พร้อมทั้งผลการตรวจโรคและประกันสุขภาพ ไปยื่นขออนุญาตทำงาน ณ สำนักจัดหางานจังหวัด หรือสำนักจัดหางานกรุงเทพมหานคร

การจัดระบบแรงงานต่างด้าวดังกล่าว จะเป็นการเปิดโอกาสให้คนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองในประเทศไทย มาขึ้นทะเบียนเป็นครั้งสุดท้าย เมื่อคนต่างด้าวเหล่านี้ได้รับบัตรประจำตัวคนต่างด้าวจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยแล้ว จะมีสิทธิขออนุญาตเข้าทำงาน ฉะนั้นคนที่อยู่ในราชอาณาจักรทุกคนต้องมาขึ้นทะเบียนและรักษาสถานะเอาไว้ หากไม่ดำเนินการตามกำหนดนี้แล้ว จะไม่มีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักร 1 ปีขึ้นไปและไม่มีสิทธิขออนุญาตทำงานต่อไป คนต่างด้าวที่มีบัตรและขออนุญาตทำงานเมื่อครบ 1 ปีแล้วจะต่อสัญญาจ้างในปีหน้าได้อีก และขอเสนอให้ภาครัฐแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคมให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตลอดการใช้แรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 บังคับใช้เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2533 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ.2537 และ พ.ศ.2542 ซึ่งบัญญัติเพื่อเสริมสร้างหลักประกันให้แก่ลูกจ้างและบุคคลอื่นซึ่งประสบอันตราย เจ็บป่วย และทุพพลภาพ หรือตาย อันมิใช่เนื่องมาจากการทำงาน

การรับรู้และความเข้าใจถึงสถานการณ์ของไวรัสโคโรนา 2019

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคระบาดร้ายแรงและมีผลต่อประชากรของโลก ที่ติดเชื้อแล้วเสียชีวิตมานับล้านคน สำหรับประเทศไทยนั้นติดเชื้อเกือบสองหมื่นคนและเสียชีวิตไปเกือบร้อยคนและที่ทางรัฐบาลได้ตรวจและสอบสวนโรคส่วนมากมาจากแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

โดยลักลอบเข้าในช่องทางธรรมชาติ โดยไม่ผ่านการคัดกรองของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จนถือว่าเป็นโรคที่อันตราย ต่อมวลมนุษยชาติโดยเฉพาะประเทศไทย ที่เกิดขึ้นและพบผู้ติดเชื้อที่เป็นชาวต่างด้าวสัญชาติพม่าที่จังหวัดสมุทรสาครเป็นจำนวนมาก จนทำให้ต้องปิดจังหวัดห้ามเข้า-ออก รวมไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดที่ปฏิบัติราชการ ป้องกันโรคร้ายดังกล่าวต้องติดโรคร้ายนี้ไปด้วยและอาการหนักยังรักษาตัวอยู่ จากปรากฏการณ์ดังกล่าว รัฐบาลนำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ต้องหาแนวทางการดำเนินการเพื่อใช้ในการคัดกรองและควบคุมโรค ตามมาตรการรองรับแรงงานที่เดินทางกลับมาจากต่างประเทศซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavir Disease 2019 (COVID-19))

ข้อ 1. การดำเนินการคัดกรอง (entry screening) ผู้เดินทาง ณ ท่าอากาศยาน ให้ดำเนินการตามแนวทางนี้

1.1 กรณีที่ผู้เดินทางหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยให้พิจารณาจากอุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป ร่วมกับมีอาการไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หอบเหนื่อย อย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ดำเนินการประสานกับสถานพยาบาลหรือที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เพื่อนำผู้ที่เป็นหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้ารับการตรวจ รักษา รับการชันสูตรทางการแพทย์ แยกกักหรือกักกัน ตามควรแก่กรณี

1.2 กรณีผู้เดินทางไม่เป็นหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ดำเนินการดังนี้

1.2.1 กรณีที่เดินทางจากพื้นที่เสี่ยงสูง เช่น เดินทางมาจากจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดตากตก ที่เป็นพื้นที่สีแดง เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างจังหวัดประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่แต่ละจังหวัดหรือระหว่างเมือง เพื่อนำตัวบุคคลดังกล่าวเข้ารับการกักกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 14 วัน ณ พื้นที่ควบคุมโรคที่รัฐบาลกำหนด

1.2.2 กรณีที่มีผู้เดินทางมาจากเมืองอื่นหรือจังหวัดอื่น ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างเมือง จังหวัด ประสานงานเพื่อส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปยังสถานที่หรือพื้นที่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 14 วัน

ข้อ 2 การดำเนินการนำตัวผู้เดินทางไปยังพื้นที่ควบคุมโรคตามข้อ 1.1 และส่งตัวผู้เดินทางไปยังสถานที่หรือพื้นที่ที่กำหนดตาม ข้อ 1.2 รวมถึงการกำหนดพื้นที่ควบคุมโรคหรือสถานที่หรือพื้นที่ที่กำหนดให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

ข้อ 3 การดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 14 วัน ตามข้อ 1.1 และข้อ 1.2 ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 บัญญัติไว้ ตลอดจนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดอย่างเคร่งครัด (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, ฉบับที่ 349 วันที่ 17 ธันวาคม 2563)

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในการประชุมเตรียมการเพื่อรองรับแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อและแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อวันที่ 4 มีนาคม

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 7 “วิถีพุทธ วิถีชุมชน รากฐานชีวิตต้นเชิงสังคมล้านนาในสังคมวิถีใหม่”

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 ณ วิทยาลัยสงฆ์ล้านนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2563 ณ ดึกักตึบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล โดยมีรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการ นักวิชาการ เข้าร่วมประชุม สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ให้กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงแรงงาน ประสานกับประเทศต้นทาง เพื่อสำรวจจำนวนแรงงานที่จะเดินทางเข้าประเทศไทยให้ทราบแน่ชัด ขอให้ประเทศต้นทางคัดกรอง (Exit Screening) ผู้ที่ต้องการเดินทางหรือกลับประเทศไทยอย่างเคร่งครัดและให้แจ้งรายละเอียดการเดินทางล่วงหน้า รวมทั้งจัดทำบัญชีผู้โดยสารเพื่อให้ทราบถึงแหล่งพำนักสุดท้ายก่อนเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย

2. ให้มีการแยกตัว (Self Quarantine) ครบ 14 วัน และผ่านการคัดกรอง สำหรับมาตรการภายในประเทศ 1. กรณีพบว่าผู้ป่วยหรือสงสัยว่าป่วย ให้ดำเนินการแยกรักษาตัว ณ สถานพยาบาล 2. กรณีไม่ป่วย หากเดินทางจากพื้นที่ที่มีการระบาดโรคสูง ให้ดำเนินการแยกพัก ณ พื้นที่ควบคุมที่รัฐบาลกำหนด (State Quarantine) โดยมีกระทรวงกลาโหม เป็นหลัก

3. กรณีไม่ป่วย หากเดินทางจากพื้นที่อื่นให้ดำเนินการแยกพัก ณ พื้นที่ที่อยู่ในกำกับของผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Local Quarantine) โดยมีกระทรวงกลาโหม เป็นหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาสถานที่เพื่อเตรียมการจัดให้เป็น “พื้นที่ควบคุมโรค” เพื่อรองรับการเดินทางมาจากต่างประเทศกลุ่มเสี่ยงต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ (State Quarantine) และเตรียมชุดแผนการปฏิบัติการในพื้นที่ควบคุมโรคทุกพื้นที่

การพิจารณามาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติม นอกเหนือจากพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติหากสถานการณ์มีแนวโน้มสู่สภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น ใช้เป็นแนวทางในการบริหารราชการให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น ในขั้นตอนการปฏิบัติหน่วยงานจะต้องดำเนินการโดยยึดถือกฎหมาย ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มาตรการการดำเนินงานเฝ้าระวังในประชากรกลุ่มแรงงานต่างด้าว

การเฝ้าระวังที่ดำเนินการเพิ่มเติมจากการเฝ้าระวังในระบบปกติใช้ติดตามสถานการณ์ของโรคเพื่อให้สามารถตรวจจับการระบาดได้ทันเวลาที่เพื่อลดการแพร่ระบาดในวงกว้างและการเสียชีวิตในกลุ่มประชากร แรงงานต่างด้าว โดยทำการเก็บตัวอย่างจากประชากร ตามระยะเวลาที่กรมควบคุมโรคกำหนด โดยจำแนก ดังนี้ (กระทรวงแรงงาน, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๙๔ ง หน้า 22, 24 สิงหาคม 2563)

1. แรงงานต่างด้าวที่สงสัยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค ดำเนินการทั่วประเทศ ให้พิจารณาเก็บตัวอย่างจากแรงงานต่างด้าวที่มีอาการและปัจจัยเสี่ยงเข้าเกณฑ์ สอบสวนโรคโดยไม่จำกัดเพศและอายุ เพื่อส่งตรวจยืนยัน โดยนิยามผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค ตามแนวทางที่กรมควบคุมโรคกำหนด

2. แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย หรือทำผิดกฎหมายในประเทศไทย

2.1 แรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้ต้องขังแรกรับในเรือนจำทุกแห่งทั่วประเทศ รวมถึงผู้เดินทางจากต่างประเทศที่ต่อมาถูกตรวจพบว่าต้องคดีและอยู่ระหว่างรอส่งศาลข้ามจังหวัด โดยดำเนินการเช่นเดียวกับ ผู้ต้องขังเข้าใหม่แรกรับรายอื่นๆ ทำการเก็บตัวอย่างทุกราย 2 ครั้ง คือวันแรกรับ (วันที่ 1-3) และก่อนกลับ เข้าเรือนนอนปกติ (วันที่ 13-14) โดยหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการเก็บตัวอย่าง ได้แก่ กรมราชทัณฑ์โรงพยาบาล ที่เป็นแม่ข่ายของ

หน่วยบริการของเรือนจำ ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ และสำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมืองในพื้นที่นั้นๆ

2.2 แร้งงานต่างด้าวที่เป็นผู้ต้องกักแร้งรับในศูนย์กักผู้ต้องกักตรวจคนเข้าเมืองทุกแห่งทั่วประเทศ โดยดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 2.2 โดยเก็บตัวอย่างทุกราย จำนวน 2 ครั้ง เมื่อแร้งรับ (วันที่ 1-3) และก่อนออก จากห้องกัก (วันที่ 13-14) โดยหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการเก็บตัวอย่าง ได้แก่ ด้านควบคุมโรคร่วมกับ โรงพยาบาลในพื้นที่ นั้นๆ และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

2.3 แร้งงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองที่ถูกจับกุม โดยตรวจผู้หลบหนีเข้าเมืองแร้งงานต่างด้าว ทุกราย เมื่อตำรวจตรวจจับแร้งงานผิดกฎหมายได้ ให้ประสานเก็บตัวอย่าง NPS 1 ครั้ง ในวันที่ตรวจจับได้ หรือ วันถัดไป โดยประสานโรงพยาบาลในพื้นที่ก่อนนำมาฝากขังที่สถานีตำรวจ หรือมีเครือข่ายแจ้งโรงพยาบาล ในพื้นที่รับผิดชอบ ทำการเก็บตัวอย่างขึ้นกับการประสานงานภายในจังหวัดนั้นๆ โดยหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ได้แก่ โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคร่วมกับตำรวจในพื้นที่นั้นๆ แร้งงานต่างด้าวที่อาศัย รวมกันในพื้นที่แออัด ทำงานในสถานประกอบการต่างๆ โดยจังหวัดทำการสำรวจพื้นที่และประชากรเสี่ยง จัดทำ ทะเบียนสถานประกอบการและจำนวน แร้งงานในสถานประกอบการนั้นๆ และพิจารณาเลือกสถานประกอบการ ดังนี้สถานประกอบการที่มีแร้งงานต่างด้าวอยู่กันอย่างหนาแน่น และมีแร้งงานต่างด้าวเดินทางเข้ามา ทำงานใหม่ ตั้งแต่เดือนกันยายน เป็นต้นมา แร้งงานต่างด้าวที่ทำงานบริเวณช่องทางระหว่างประเทศ เช่น พนักงานขับรถ กรณี ถ้าหากมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้สุ่มเลือกสถานประกอบการก่อน โดยสุ่มเลือก 3-4 แห่ง และภายในสถาน ประกอบการให้สุ่มเลือกแร้งงานต่างด้าว หากเป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีหลาย แผนก ให้ทำการสุ่มแผนก ก่อน จากนั้นสุ่มเลือกแร้งงานภายในแผนก วิธีการสุ่มอาจทำได้โดยการจับฉลาก จากทะเบียนสถานประกอบการ แผนก และคนงาน โดยทำการเก็บตัวอย่าง NPS ส่งตรวจยืนยัน จำนวน 1 ครั้ง ทั้งนี้ วิธีการสุ่มหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานป้องกันควบคุม โรคในพื้นที่ สถานประกอบการ และกระทรวง แร้งงานในแต่ละพื้นที่นั้นๆ

ดังนั้นในทางเทคนิคจึงเป็นเรื่องง่ายที่จะตรวจสอบว่าผู้ที่ติดเชื้อเดินทางผ่านจุดไหนไปที่ไหน เวลาอะไร และใช้เวลาอยู่ในสถานที่นั้นๆ นานแค่ไหน เรื่องนี้เช็คได้จากตัวโทรศัพท์เองได้ หรือตรวจสอบเลขหมายจาก Cell Site ต่างๆ และถ้าจะนำไปใช้ในเชิงรุกก็เพียงตรวจสอบหมายเลขมือถือต่างๆ ที่อยู่บริเวณเดียวกันกับผู้ติดเชื้อถ้าอยู่ ด้วยกันตลอดเวลาก็เป็นอันว่าแน่นอนมาด้วยกันติดด้วยกัน ส่วนกลุ่มที่มีบังเอิญผ่านไปจุดเดียวกันกับผู้ติดเชื้อก็ แสดงว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดเชื้อได้ ถ้าจะทำงานเชิงรุกขึ้นอีกระดับก็คือออกตามตัวผู้ที่ คาดว่าจะเดินทางมา ด้วยกันมาตรวจเชื้อทันที ส่วนผู้ผ่านไปจุดเสี่ยงเวลาใกล้เคียงกับผู้ติดเชื่อนั้น เจ้าหน้าที่ก็สามารถส่ง sms ไปแจ้ง เตือนให้กักตัวเองไว้ที่บ้านหรือสามารถพาตัวเองมาตรวจเชื้อเพื่อความปลอดภัยได้เลย

บทสรุป

การสร้างการรับรู้และความเข้าใจถึงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และความเข้าใจถึงมาตรการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และจำนวนผู้ป่วยทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหา

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 7 “วิถีพุทธ วิถีชุมชน รากฐานชีวิตคนเชิงสังคมล้ำนาในสังคมวิถีใหม่”
วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การตื่นตระหนกแก่สังคมเป็นสำคัญ พิจารณาช่องทางจำหน่ายหรือแจกจ่ายหน้ากากอนามัย อาทิ ผ่านระบบไปรษณีย์ หรือร้านค้าภายใต้ต้องการเกสซ์ โดยหลีกเลี่ยงการจำหน่ายหรือแจกจ่ายในสถานที่ราชการหรือจุดแจกจ่ายในจุดเดียวกัน และจากการประกาศแสดงความยืนยันของนายสุวรณ์ชัย วัฒนายิงเจริญชัย อธิบดีกรมควบคุมโรค ในฐานะคณะกรรมการและเลขานุการ กรรมการควบคุมโรคติดต่อแห่งชาติ ว่าโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ถูกประกาศให้เป็นโรคติดต่ออันตราย ลำดับที่ 14 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป และเนื่องจากประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะเกิดการติดต่อของโรคดังกล่าวที่มากับผู้เดินทางและแรงงานต่างด้าวนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีมาตรการเพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ให้เข้ามาเกิดขึ้นในราชอาณาจักร เห็นควรนำข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี และแนวทางการดำเนินงาน ให้แก่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด นำไปดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. (2560). แนวปฏิบัติการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง.

วารสารกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน กรุงเทพมหานคร.

กระทรวงแรงงาน, (2563), ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๙๔ ง หน้า 22, 24 สิงหาคม 2563

_____. (2546). อนุสัญญาและปฏิญญาว่าด้วยหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน. (กรุงเทพมหานคร : บางกอกบล็อก).

คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, แนวทางการดำเนินงานเพื่อใช้ในการคัดกรองและควบคุมโรค มีนาคม 2563 (เอกสารเผยแพร่)

ดิเรก บวรสกุลเจริญ. (2547). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว: ศึกษากรณีการทำงานของคนต่างด้าวผิดกฎหมาย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

นายสุจินต์ ชัยมังคลานนท์. (2517). สิทธิของคนต่างด้าวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร้อยตำรวจเอกชิตชนก สาครเย็น. (2547). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, (2522), ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง 2522.

สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, สรุปข้อสั่งการของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี 4 มีนาคม 2563 , (เอกสารเผยแพร่)

อธิบดีกรมควบคุมโรค กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขในฐานะคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ มาตรการเพื่อรองรับแรงงานไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรค ฯ 5 มีนาคม 2563 (เอกสารเผยแพร่)